

Detta är en utskriftsvänlig version av en artikel från www.skanskan.se

Livet inte så olikt för skåningar och romare

2008-10-14 11:46 FÖREDRAG

"Var vi verkligen de där barbarerna som en del romare skrev om", frågade sig Lars Larsson vid sin föreläsning "Romarriket i Skåne – fynd och påverkan".

Som professor i arkeologi vid Lund universitet har han ägnat mycket tid åt utgrävningarna i Uppåkra, en väldigt stor järnåldersby på gränsen till stadsbildning strax söder om Lund, och svaret han kommer fram till är nej. Människoooffer, som romarna höll för ett barbariskt beteende, var inte unikt för germanerna. "Kejsar Augustus genomförde också människoroffer, så hemskt barbariskt kan det inte ha varit", menar Lars Larsson.

Föredraget

Lars Larsson
Vad: Romarriket i Skåne - fynd och påverkan
Var: Hässleholm Kulturhus
När: 13 oktober

Istället pekar Larsson på omfattande likheter och utbyten mellan romare och germaner vid tiden för Pompejis utbrott 79 e kr. Och att det stora inflytandet från den romerska världen egentligen kom till Skandinavien efter det att romarriket fallit. "I Uppåkra har vi funnit mängder av fynd som kommer från eller påverkats av romarriket, men i själva verket var de romerska idéerna mer inflytelserika än fynden". Exempel på det är kristendomen som blev romersk statsreligion på 300-talet e kr, men som fick sitt genomslag i Skandinavien först på 800- och 900-talet. Även juridiken kom hit långt efter att romarriket gått under.

Livet för vanliga människor menar Lars Larsson var tämligen likartat vare sig man bodde i Pompeji eller i Hässleholmstrakten 79 e kr. Maten för medelklass, pigor och drängar handlade huvudsakligen om gröt - morgon, middag och kväll. Vid något extraordinärt tillfälle kunde det bli en bit kött. Eliten åt en varierad kost med kött. Och järnåldern var inte så grå som den ofta beskrivs. Lars Larsson visar bilder på hur invånarna i Uppåkra kan ha varit klädda. "Det handlade om mycket fina färgrika textilier. Relativt eleganta faktiskt. Romarna importerade de berömda växtfärgade textilierna från Sydsandinavien".

Lars Larsson kan se den gamla graven i Öremölla från sitt hus ner på sydkusten. Där har man bland annat hittat en romersk brynja tillsammans med andra föremål som tyder på att den begravde varit nere i romarriket. Förmodligen har han deltagit i de romerska hjälptrupperna som legosoldat. De skrev oftast på för 20 år, och efter 20 år blev de romerska medborgare. "Så det har i Skåne gått runt människor som talade latin och grekiska och varit romerska medborgare", berättar Lars Larsson. Han håller det också för sannolikt att romerska skepp siktats i Öresund. "Det troliga är att romerska båtar utgick från Rehns mynning på sina handelsfärder norröver. Man har funnit föremål i Norge och på andra ställen i Sydsandinavien som inte hittats i de mellanområdena som inte kunde nås med båt". Intressant är bland annat en vinsil som funnits i Simris nere på Österlen. Den är med största sannolikhet tillverkad i Pompeji.

Men hur kommer det sig då att områdena norr om Rehn aldrig blev romaniserade? Lars Larsson menar att det beror på slaget vid Teutoburgskogen vid Osnabrück 9 e kr. "Europas viktigaste slag". Här lurade härföraren Arminius och hans germanska rebeller in romarna i ett förödande bakhåll. Inte mindre än 3 romerska legioner på sammanlagt 18 000 man förintades, något som blev början till slutet för Kejsar Augustus. "Romarna hade passiviserat området mellan Rehn och Elbe och hade tänkt lägga gränsen vid Elbe eller kanske Östersjön. Nu fick de dra sig tillbaka till Rehn. Om det inte det inte varit för slaget vid Teutoburgskogen hade vi förmodligen varit katoliker, det hade inte funnits något nord- och sydeuropa, vi skulle prata ett romanskt språk - nu blev de romerska influenserna inte så intensiva".

Mikael Ankarvik